

Activiteit 5. Genderinclusief W&T onderwijs

1. Leerdoelen:

- 1.1.1. Genderbewustzijn in W&T onderwijs vergroten.
- 1.1.2. De deelnemers de kans geven hun lessen in de toekomst inclusiever te maken.

2. Relatie van de activiteit met W&T, genderinclusiviteit en ondernemerschap:

Deze workshop is gericht op het vergroten van het genderbewustzijn in het W&T onderwijs.

3. Belangrijkste aandachtsgebied(en):

- W&T
- Genderinclusiviteit
- Ondernemerschap

4. Materialen:

- Fotokopie van opdrachten die afkomstig zijn uit leergangen of lesboeken op het gebied van W&T binnen uw school – voor elke deelnemer. Door te kijken naar de materialen die veel worden gebruikt in uw eigen werkgebied kunt u deze beter evalueren als het gaat om genderinclusiviteit en kunt u ook iets doen met de resultaten van deze evaluatie.
- Post-its
- Pennen/potloden
- Koffie/thee en iets erbij voor de pauze
- Flip-over

5. Voorbereiding:

De workshop kan plaatsvinden in een koffiekamer of klaslokaal of een willekeurige andere ruimte waar een presentatie kan worden gegeven (met behulp van een beamer en een projectiescherm). Er kan zelfs worden gedacht aan een horecagelegenheid of huiselijke omgeving met een uitnodigende sfeer, waardoor de deelnemers gemakkelijker meedoen met de reflectie en groepsgesprekken. Er moet voldoende ruimte zijn om de deelnemers te verdelen in groepjes voor groepsgesprekken en -opdrachten.

6. Duur: 2x120 minuten

7. Doelgroep: Leerkrachten

---

8. Beschrijving van de activiteit:

INLEIDING

De workshop begint met een inleiding waarin de doelstelling wordt uitgelegd en het algehele thema van gender en genderinclusiviteit wordt geïntroduceerd. De deelnemers worden

aangemoedigd om vanaf het begin

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

vragen te stellen, deel te nemen aan de discussies en bij te dragen met hun inzichten.

ONTWIKKELING VAN DE ACTIVITEIT

Het is belangrijk om te weten dat elke begeleider en presentator van de workshop zijn of haar eigen

manier heeft om de verschillende onderdelen van de workshop te presenteren en uit te voeren. Het onderstaande is een voorbeeld van wat kan worden besproken en hoe de workshop kan worden begeleid. De onderwerpen die ter sprake komen in de inleiding zullen bijvoorbeeld ook verschillen per land en per instelling. Dat is op zichzelf al de moeite waard om over na te denken. Introduceer het begrip gender en leg uit waarom het belangrijk is om na te denken over genderstereotypen in het wetenschapsonderwijs en deze ter discussie te stellen.

Dit kan worden gedaan aan de hand van een combinatie van een presentatie en videoverklaringen. (Zie YouTube-link verderop onder 'Nuttige links, video's en artikelen'.) Het is belangrijk om ter voorbereiding de literatuur te lezen en bestuderen en landelijke en lokale voorbeelden te vinden van genderinclusiviteit en misschien ook van genderexclusiviteit. Dat kunnen statistieken zijn of andere voorbeelden die afkomstig zijn uit een regionale of nationale context. Verder kan het nuttig zijn om statistieken te zoeken over gender en verschillende opleidingen. Dat kunnen bijvoorbeeld statistieken zijn die aangeven hoeveel mannen en vrouwen een opleiding volgen tot arts, ingenieur, monteur, leerkracht, enzovoort. Om een workshop als deze op te zetten is het nodig de literatuur te bestuderen en concrete voorbeelden te vinden. Dit is de moeite waard, want deze workshops kunnen van grote invloed zijn en zelfs de manier waarop leerkrachten lesgeven veranderen.

Voorgesteld programma en tijdschema:

- **10 minuten** Welkomstwoord, inleiding op de workshop en presentatie van de doelstelling (zie hierboven voor de doelstelling.)
- **30 minuten** Presentatie (PowerPoint- of andere presentatie en/of video) waarin de volgende onderwerpen aan bod komen:
  - Wat is gender?
  - Hoe kunnen we gender begrijpen?
  - Waarom moeten we aandacht besteden aan gender in de klas en in onze lessen?
  - Waarom is dit belangrijk?
  - Gender in wetenschappelijke statistieken.

Probeer een open sfeer te scheppen waarin de deelnemers zich vrij voelen om vragen te stellen tijdens de discussie. Als er bijvoorbeeld wordt gesproken over de stelling "Als ze geen wetenschappelijke studie willen doen, kunnen ze toch gewoon een letterenstudie kiezen", zou dat kunnen leiden tot de vraag: "Is het een probleem dat minder meisjes dan jongens voor een loopbaan in de wetenschap en technologie kiezen?"
- **60 minuten** Reflectieoefeningen: Presenteer en vertoon videoverklaringen over verschillende (soms prikkelende) genderkwesties. (Er zijn vier korte video's die u voor deze oefening kunt gebruiken en die ook in het Engels zijn ondertiteld - zie YouTube-link

naar video's onder 'Nuttige links, video's en artikelen'.) Deze verklaringen worden voorgelegd door vooraanstaande Deense onderzoekers op het gebied van gender en onderwijs. De video's kunnen ook 'live verklaringen' zijn die tijdens de workshop worden gepresenteerd. Nodig de deelnemers uit de verklaringen in groepjes te bespreken na elke video en nodig hen uit hun gedachten plenair te delen. Na alle vier de videoverklaringen kunt u deze plenair bespreken. Vraag de deelnemers: "Hebben deze verklaringen, onderzoeksresultaten en discussies enkele van uw ideeën over hoe u lesgeeft veranderd?"

- **20 minuten** Koffiepauze.
- **45 minuten** bespreking: Een selectie van maximaal 4 à 5 schoolopdrachten die afkomstig zijn uit leergangen of lesboeken op het gebied van natuurwetenschappen binnen uw school wordt gedeeld met de deelnemers, die vervolgens worden verdeeld in groepen (met verschillende genders per groep) om te bespreken of ze de opdrachten genderinclusief vonden of niet en waarom. De deelnemers wordt gevraagd te bespreken wat de sterke en zwakke punten van de verschillende opdrachten zijn en hoe de opdrachten verbeterd zouden kunnen worden (om ze meer genderinclusief te maken). Perspectief op andere 'best practices', 30-45 minuten: Probeer in een veel gebruikt lesboek voor natuurwetenschappen een voorbeeld te vinden van een opdracht die volgens u bijzonder genderinclusief is. Leg uit waarom deze opdracht of dit onderwerp volgens u een goed voorbeeld is van genderinclusiviteit en nodig de deelnemers uit hier hun mening over te geven. Een andere mogelijkheid is verschillende wetenschapsoopdrachten uitdelen en de deelnemers uitnodigen te bespreken hoe en waar die volgens hen genderinclusief of genderexclusief zijn. Aan het einde van de besprekingen kunnen hun bevindingen plenair worden gedeeld.

CONCLUSIE

U kunt de workshop afsluiten met een evaluatie en reflectieve feedback. Vraag de deelnemers in groepjes na te denken over en te reageren op de volgende 4 vragen:

- Wat vond u goed aan de workshop?
- Wat miste u in de workshop?
- Wat zette u het meest aan het denken over uw eigen manier van lesgeven? En waarom?
- Denkt u dat de workshop uw manier van lesgeven verandert? En zo ja, hoe?

Helemaal aan het eind kunt u de deelnemers uitnodigen een kaart aan zichzelf te schrijven, die u belooft 1 tot 3 maanden na de workshop te versturen. De deelnemers schrijven op wat ze specifiek willen veranderen in hun eigen lessen.

NUTTIGE LINKS, VIDEO'S EN ARTIKELEN

- [One Size fits all?](#) is een nascholingsprogramma voor leerkrachten dat is ontwikkeld in het kader van het TWIST-project (Towards Women In Science and Technology - een door de EU gefinancierd FP7- project).
- De video's voor leerkrachten zijn te vinden op [YouTube](#).

STEM IT UP

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Fotografie: DigiDaan

9. Link met curriculum: nascholing